

פרשת נח

וישלח את הערב (ח, ז)

מובא בילקוט שמעוני רמז נח: תשובה נצחת השיב העורב לנח: רבך שונאני ואתה שונאני. רבך שונאני, שהרי מן הטהורים שבעה ומן הטמאים שנים, ואתה שונאני, שאתה מניח מין שבעה ושולח מין שנים. שמא יפגע בי שר של חמה או שר של צנה נמצא העולם חסר בריה.

העורב מטיח בנח אשמה חמורה, שנח שונא אותו, והוא גם מביא הוכחה לדבריו - שהרי את כל הבהמות הטהורות ואת כל העופות הטהורים השאיר נח בתבה, והם ממשיכים לחיות שם בשלום ובשלוה, ורק את העורב שולח נח החוצה, אל העולם שמי המבול לא כלו ממנו, עדין, ורבות בו הסכנות. זאת למרות שלפי ההגיון, כלומר לפי הגיונו של העורב, דוקא אותו אסור היה לשלוח מפני שממנו יש רק שנים, שהרי עוף טמא הוא, ומן הטמאים הוכנסו רק שנים אל התבה. לולא היה נח שונא אותו, טוען העורב, הוא היה שולח עוף טהור, שיש ממינו שבעה.

לאחר שהעורב מרצה את הטענה הזו שלו, הוא מוסיף: "שמא יפגע בי שר של חמה או שר של צנה"... מה הקשר של שר של חמה ושר של צנה לענין? סכנות רבות איימו על העורב בעולם שמחוץ לתבה, מדוע הוא מזכיר דוקא את השרים האלו, כמי שעלולים לפגוע בו? את התשובה על כך מביא רבי משה אורי קלר בספרו 'ילקוט האורים', בשם ספר 'צנצנת מנחם':

העורב, בתחילת טענתו, סותר את דברי עצמו. הוא הרי טוען, שמאחר ויש רק שני עורבים בעולם, ראוי היה שלא לשלחו אל הסכנה, שמא יפגע וימות, ויחד מין העורבים מן העולם. אלא שהתשובה לטענתו נמצאת כבר בצדה - דוקא משום שישנם רק שני עורבים בעולם, הרי יש לו, לעורב, מעין 'בטוח חיים', כי בודאי לא ירצה הקב"ה להשמיד את המין הזה מן העולם, ולכן ישמר על העורב מכל פגע. אדרבה, אם היו שבעה עורבים, היתה זו, אולי, סכנה עבורו לצאת החוצה.

העורב, שהכיר בנקודה החלשה של טענתו זו, התחכם ובקש לטען על פי דברי הגמרא במסכת כתבות "הכל בידי שמים חוץ מצנים ופחים" - קור וחום. צנים ופחים - פגיעתם, מבחינה מסוימת, הנה לפי דרך הטבע, ולכן אומר העורב - יש לחשש שמא לא תהיה לו מפניהם שמירה מיוחדת, ש'מגיעה' לו בזכות היותו עורב כמעט יחיד, וללא השמירה המיוחדת עלולים לפגוע בו שר של צנה או שר של חמה, ואז ישאר העולם ללא עורבים.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א